

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/92/2024
Identifikačné číslo spisu:	2115207614
Dátum vydania rozhodnutia:	16.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2115207614.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ L. S., narodeného XX. K. XXXX, U. XXX, 2/ H. S., narodenej XX. Y.Á. XXXX, U. XXX, 3/ T. I., narodenej X. T. XXXX, U. XXX, 4/ G. S., narodeného X. J. XXXX, U. XXX, t. č. v ÚVTOS Leopoldov, Gucmanova 670/19, Leopoldov, proti žalovaným 1/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Bratislava, Chlumeckého 2, IČO: 00 166 260, 2/ Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska ul. 71, IČO: 00 166 073, 3/ Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Bratislava, Chlumeckého 2, IČO: 00 166 260, o náhradu škody a nemajetkovej umy, vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 26C/86/2015, o dovolaní žalobcov 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. februára 2024 č. k. 10Co/9/2023-448, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 3/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí prvým rozsudkom z 26. novembra 2019 č. k. 26C/86/2015-236 žalobu zamietol a žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobcom 1/ až 4. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) v poradí prvým rozsudkom z 21. decembra 2021 č. k. 10Co/64/2020-304 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zamietnutí žaloby žalobcu 4/ voči žalovaným 1/ až 3/ a v časti o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcu 4/ a žalovaných 1/ až 3/ zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok I.); v zostávajúcej časti o zamietnutí žaloby žalobcov 1/ až 3/ voči žalovaným 1/ až 3/ a v časti o náhrade trov konania vo vzťahu žalobcov 1/ až 3/ a žalovaných 1/ až 3/ napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok II.); žalovaným 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcom 1/ až 3/ (výrok III.).

2. Okresný súd Trnava v poradí druhým rozsudkom z 20. septembra 2022 č. k. 26C/86/2015-335 žalobu žalobcu 4/ zamietol (výrok I.); žalovanému 2/ priznal voči žalobcovi 4/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.); žalovanému 1/ a 3/ voči žalobcovi 4/ náhradu trov konania

nepriznal (výrok III.). Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. d), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení ku dňu 20. septembra 2004 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“); § 28 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy; § 73, § 135 ods. 1, § 180, § 226, § 230 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“); § 59 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).

2.1. Krajský súd v Trnave v poradí druhým rozsudkom z 28. februára 2024 č. k. 10Co/9/2023-448 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ až 3/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ až 4/ (ďalej aj „dovolateľa“) 17. mája 2024 dovolanie nemajúce náležitosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

6. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, R 39/2020)

8. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je

potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (pozri R 39/2020, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Cdo/190/2019 schválené občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

10. V danom prípade odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí z 28. februára 2024 č. k. 10Co/9/2023-448 v súlade s § 393 ods. 1 CSP riadne poučil dovolateľov o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania, o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) a možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

11. I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolatelia nepreukázali požadované právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP) a k podanému dovolaniu spísanému samotnými dovolateľmi, doručenému 17. mája 2024 Okresnému súdu Trnava nepriložili žiadne plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní.

12. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov 1/ až 4/ podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritérneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.